

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravljanju mesečno . . . " 1.80

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 8.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna peti vrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 3 v
za dva in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren
popusti po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna p. t. vrsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan izv. emal ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga voznik red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Roč. list se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
prejemajo. — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
ročne tiskarne avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Našim mrtvim.

Ko je zvenelo listje zdrhtelo na vlažna jesenska tla in so se solnčni dnevi zastirli z oblačnimi sencami, ko so začeli padati na utrjeno zemljo zgodnji mrakovi in je začela bežati svetloba pred nasilnostjo teme, se človeški duh spominja svoje minljivosti in upre svoj pogled v neznane, skrivnostne dalje.

Roka omahne od letnega dela in glava se sklone, premišljujoč, da tudi nam otrpne mladeniška sila in moška neuklonjenost pod težo življenja, ki samo sebe končuje, kakor tleči zubelj. Tedaj se začne časnost umikati pred večnostjo in nekaj neznanega nam začne stiskati srce s pritajeno grozo. Človek se spomni, da bo šel tudi on tisto pot, ki mu jo kaže drhteči list, in da bo našel svoj počitek v hladni in molčeči zemlji.

Vsehi mrtvih dan kliče množice na pokopališča in smrt nam stopi pred oči v vsej svoji opominjajoči resnosti. Vse hiti na kraje, kjer počivajo znanci in sorodniki, da si vsaj ta dan v letu zopet stopimo bliže in si podamo v mislih roke preko groba k srčnemu objemu. Naše duše se zopet srečajo in ločitev postane za nekaj hipov zopet lažja, ker se naša srca najdejo z dragimi v skrivnostnem ljubečem stiku. Resni opomin naše umrljivosti pa postane zmagovit znanilec onega, kar je v človeku neumrljivega. Iz hladnih grobov sijejo žarki drugega, tajinstvenjšega življenja proti nebu, in tisoči žarečih lučic zamiglja na grobovih kot priča te obče človeške, neizbrisne vere.

Tudi letos pojdemo na grobove, mi pojdemo tje kakor še nikdar.

Temni bodo ležali pred nami naši ljubljani grobovi. Tudi grobovi bodo čutili vso težo sedanjega časa. Tudi grobovi bodo vpraševali, koliko časa bo še človeški rod uničeval svojo moč in klical nase silovito smrt. Tudi grobovi bodo vzdihnil po oni svetlobi, ki edina more pomiriti divjačo nebrzdano zlo. Temne sence se bodo dvignile iz grobov in bodo iskale onih lučic, ki jih so pričakovale, da se tudi letos v zaželenem pobožnem blesketanju zalesketajo nad smrtnim hladom v vročem, ljubezni in koprnenja polnem žarenju. Ljubezen je močnejša od smrti. Ljubezen ne umrje, ker je večna hčerka neskončne gorke in prodira v globino hladne gomile in raste iz nje kot ognjen steber skozi oblake do onega neskončnega vira, ki ji je dal prvo življenje.

Ne žalujte, naše gomile!

Naša luč bdi in gori v vedno močnejšem žaru. Grobovom se približuje pobožna množica, tiha in mirna. Na obrazih globo-

ka resnost težkih izkušenj in bridkega zatajevanja. Oči, vane solz, gledajo mirno sestri smrti v obraz. Tuljenje in prasketanje sovražnih granat in neprestani pogled na smrt zaničujoče junaštvo so srca v jeklo skovala. Smrt, ki je hodila mimo nas, nas je približala Vam, ki ste jo prestali. S smrtjo se bore narodi za svoje življenje. Naši grobovi so stražarji naše bodočnosti. Pokopališče padlih je visoka šola dolžnosti za preživeče. Z lučjo v srcu se približujemo grobovom.

Ah ti posvečena božja njiva, posejana z dragocenim semenom, ki je padlo v rjavo njivo, da v solnčnem žaru zraste skozi oblake v božja nebesa! V sredi se dviga svet križ, znamenje vseh, ki so v bolečinah umirali, da se zmaglavno zveličajo. Okoli tega svetega znamenja so pokopani naši dragi, kličeč nas enega za drugim na svojo stran k isti usodi. Pomolimo pri njih in hitimo dalje, tje, kamor nas danes najbolj srce vleče.

Tam so preprosti križi, v vrstah, kakor na povelje.

Ne poznamo njih imen, nismo videli njih obrazov, bogve če smo umeli njih jezik. A dragi so nam kot lastni bratje, bližji so našemu srcu, kakor če bi jih bile objemale v življenju naše oči. Do teh grobov hiti vse, in nešteta molitev se dviga k nebu za neznane znanee.

Tu spe po težkem trudu oni, ki so za nas umrli.

Njih obraza nismo poznali, ko so za nas dvignili orožje, da nam domovino obranijo sovražnega napada. Na povelje so prišli, molče so izvršili svojo dolžnost, zvesto so branili naš dom, oškropili s svojo srčno krvjo naša tla in v naši zemlji legli k večnemu počitku. O nepoznani znanci, Vaši grobovi so nam dvakrat dragi in sveti!

Od kraških, od sovražnih strelav bobnečih skal, do skrajne meje naše domovine — bratje ste nam, v isti zemlji čakajoči vstajenja, v kateri bomo tudi mi legli k počitku.

Vrsta za vrsto. Molčeča, tiha parada. En glas Vas je klical k obrambi naše skupne domovine. Slušali ste ga. Zdaj vsi skupaj molimo en jezik Gospoda vojnih trum: Oče naš, kateri si v nebesih...

Naj bodo češteni in posvečeni ti grobovi za vse čase v slovenski domovini!

Pa naši pogledi se širijo in mi iščemo svoje znanee in prijatelje. Preko teh grobov se nam oko ozre v neznane daljave na ruske stepe in srbska brda, na planinske vrhove in karpatske gore, kjer je mati zemlja odprla svoje nedri, da pritisne k sebi sinove naše zemlje in hrani za veliki dan zadnjega obračuna.

Tem grobovom velja še posebno naša misel. Morda ne stoji ne križ ne kamen na

grobovih, v katere so bili položeni k zadnjemu počitku oni, ki so našemu srcu najdražji. Morda so položeni v skupna grobišča, v katerih so pomešani stanovi in narodnosti po slučaju, kakor jih je smrt skupaj zadelala.

Kdo bo prižgal luč na teh grobovih? Morda niti imena ne ve nihče o onih, ki v teh grobovih spe.

Mi nosimo luč v svojih srcih, svetlo in neugasljivo. Trdno upamo, da so ti mrtveci rešili nam življenje in da iz njihovih grobov raste nova in sveža mladost. Njih borenje nas je miru približalo in njihovo trpljenje bo nam neslo sadove.

Tem našim mrtvim molitev in vroči pozdravi!

Njim, ki so izvojevali.

Vse je zajela vojna, zagrabila vse, pritegnila v splošnost vse in vsakogar. Vsestransko, nad vse različno je njeno bitje, vsestransko, nad vse različna je tudi skrb, kako se olajša gorje in omilijo njene posledice.

Iz tega stremljenja so se razvile neštene panoge preskrbe bolnikov, ranjenec, pohabljenec, gospodarsko onemoglih, vdov, sirot, beguncev, razvilo delovanje v prehrano in obleko ter preživitev onih, ki so izgubili kruh in delo, za naše internirance in ujetnike ter ustanova vojnih domov in podnevnih bivališč.

A misliti moramo tudi na domove naših vojakov, na katere je že legla senca temne noči, misliti na padle v grobovih.

Ves narod mora prirediti svojim padlim junakom mogočen mrtvaški obred! Pomoč njihovim dušam, varstvo njihovega častnemu spominu. Splošnost se mora zavzeti za veliko ginljivo delo, da se zbera, ohrani in nečujejo grobovi na bojiščih ostalih.

Vonja uprava je porabila čas in izdatno napredovala z neumorno in umno zasnovanim delom. Kar najvztrajneje in najuspešneje se je lotila ugotavljanja neznanih padlih, ohranila na mestu posamezne in skupne grobove v svoji prvotni preprostosti, kjer se je dalo količkar, ter je skrbela le za stalnost njihove oblike. Raztreseno pokopane vojake pa je dala prekopati na vojaška pokopališča. Le-tam je izbrala prostor po gozdnih livadah, pod drevjem, med grmičjem, ob znamenjih, ki si jih je lahko zapomniti v okolici, v bližini kapelic in križev, po višinah in vrhovih, po rebrih in bregovih, po ravnini, včasih na samoti, včasih ob cesti; dostikrat na skritih krajih, dostikrat po okolici z lepim razgledom — tam so skupni domovi počivajočih bojevnikov. Po grobovih je zarasla trata, živa meja, v kraju običajni plati varujejo pokopališča, in

orjaški križ, kamen, obelisk, steber, plošča ali drugačen pomnik zastopa skupnost, vse preprosto in mično. Priroda in okolica sama morata skrbeti za dostojno počivališče. Tako so nastala in nastajajo primerna in umestna pokopališča, ki vzbujajo pobožnost, jim je skrb za skupnost in domačo umetnost in ne izgube iz oči takisto zdravstva. Veliki pomniki, arhitektonske zgradbe so šele naloga bodočnosti.

Že več mesecev prinašajo časniki s podobami, med njimi tudi naš »Ilustrirani Glasnik«, podobe takih vojaških pokopališč. Veliko jih je razstavljenih v majhnih modelih v dunajski vojni razstavi. In ako jih gledamo v njihovi različnosti, številnosti in preprostosti, moramo se čuditi. Dostikrat niti ne vzbujajo misli na vojno, te tihe božje njive po gozdičih in vrteh, tudi naj jih nikar; saj odevajo moč, ki so izvršili dolžnost do dobra, do smrti, in sedaj spe mirno in trudni. »Junaki«, beseda zveni tukaj skoro prevsakdanje, ni pravo nazivanje za stanovalce teh dvorov, ki so vojaški, a brez nepetosti, tovariški, a ne kličeči na osveto, možato resnobi in vendar človeška dobra čustva vzbujajoči, vrtovi miru, v katerih počivata prijatelj in sovražnik, pokopana enako, zakaj oba sta umrla za svojo domovino.

Krog Jaroslava pokriva zemlja desetih pokopališč žrtve krvavih bitk ob Sanu. Vojaško poveljstvo v Krakovu ima v svojem področju nad 600 vojaških pokopališč po zgodovinskem ozemlju Dukle, Limanove in Gorlice; na Magorski višini so narasle skupine grobov v skupine pokopališč. Umetnost se je razvila do umetnosti v gradbi zadnjih počivališč, pri katerih sta ob izbiri prostora tako tesno zvezani priroda in umetnost, da so dobile mnogotere okoličnice čisto nova lica združene pijetete in kulture, ki pričajo v čast živčim o njihovi nežnosti in umetelnosti.

O velikosti in napornosti izvršenih del v Galiciji, na Južnem Tirolskem, na Krasu, ob Soči, na Poljskem in v Srbiji, na naših severnih in južnih bojiščih priča zapisnik grobov. Vojna uprava in umetnost sta šla roko v roki, ko sta vršila ogromno delo človečnosti sredi svetovne vojne. Novo službo opravljajo vojaška poveljstva po posebnih »nadzorstvih vojnih grobov«, pri katerih sodelujejo stavniki, graditelji, kiparji, slikarji, zemljemerji, fotografi. Pri okrajnih oddelkih delujejo službe, za boj nesposobni umetniki. Splošno vodstvo vseh zadev vojnih grobišč pa ima poseben oddelek v vojnem ministrstvu, kateremu je pridružen zbor zastopnikov stavbene umetnosti, podobarstva in domovinskega varstva. (Ta oddelek opravlja brezplačno tudi razsežno dopisovalno službo s svojci padlih.) Komisija, ki jo je vojno ministrstvo

LISTEK.

Vseh mrtvih dan.

Celo božje popoldne se žalostno, z oblaki prevlečeno nebo ni moglo izolirati. Nepretrgoma so padale drobne, komaj vidljive kapljice.

Visoko gori sredi osončne strani hriba, pokritega z njivami in travniki in gozdovi, je stala Podgozdarjeva hiša, na samem sredi svojega polja, kakor da se ji hoče samote in miru. Mirno je gledalo belo poslopje z rdečim krovom izza sadnega drevja tja proti severni strani, kjer se je ob nasprotnem pobočju oprijemala strme brežine mala vasica, vsa stisnjena na en kup. Nad vasjo se je strmi hrib izgubljal v megli, pod njo je bolj polagoma padal v ozko dolino, globoko zarezano od vzhoda proti zahodu, tako da se od Podgozdarja niti ni videlo do dna tega korita.

Tisto popoldne je bilo posebno tiho pri Podgozdarju. Sama je čepela stara gospodinja v prostorni izbi za belo nebarvano mizo vsa vtopljenja v star molitvenik z debelim tiskom. Počasi so se premikale uvele starmine, ki so na pol glasno po zgolih šepetale iz oguljenega molitvenika molitev za mrtve.

Bil je ravno Vseh svetnikov dan. Starka je odložila molitvenik in očala ter se kleče sklonila na okno. Pred njo se je meglila tam na oni strani bela vasica z rdečimi strehami in z majhno cerkvico na levem koncu.

Podgozdarca si je podprla s koščeno roko suhljati beli obraz ter strmela vsa zakopana v mračne težke misli tja ven v megleni dan proti drugi strani, odkoder ji je zrla naproti mala cerkvica z belo vasico, danes tako nekam žalostno gledajoča, kakor da je tudi nad vaškimi kočami razlita vsa neizmerna žalost in turobnost dneva vseh mrtvih...

In starki se je izvil mnogoter vzdih iz pokašljajočih prsi...

Kaj je morala doživeti na svoja stara leta!

Dan spomina vseh vernih duš je in ni zvonov, ki bi otožno a tolažljivo peli tja preko grobov dragih pokojnih... In tam za cerkvico na božji njivi ni danes niti ene lučke. Vse v temi, kakor da leži noč obupa nad tudi zapuščenimi domovi mrtvih...

Starka se je težko odkašljala.

»Dobro, da vsaj tam doli malo spoštujejo te svete ure«, je mrmrala pred in se ozrla tja proti zahodni strani dolinice, kjer so se skrivale strme višine hribov med sive oblake.

Kdo vé, je li danes še živ on, njen Tone, ki mora tam doli tako blizu doma in vendar tako daleč, že mesce in mesce vršiti prestrogo, prehudo svojo dolžnost, zakopan v zemljo, v sneg in blato? Vedno, vedno, morda ravno ta hip, ko ona gleda tja proti njemu, je morebiti v nevarnosti... Bog vé, kaj se godi ob tej uri z njim, če je še živ, Bog vé, da niso tudi danes kakšni napadi na onem zasneženem prelazu, čeravno ni slišati ni puškega strela. Ubogi ljudje, odtrgani od doma, od svojih, od vsega drugega in svetega, morajo umirati, živi umirati v tistih dolgih grobovih, ki so z njimi začrtani vsi hribi tam doli ob Soči...

Še nižje je klonila starka in si pokrila z rokama vlažne oči.

Odkar je vojska, se je dobra starka zelo, zelo postarala, za celih deset let. Njene misli so bile vedno pri njenih dvih sinih, vedno je živela v strahu in trepetu za svojo kri, ki jo je morala pustiti že davno, davno proč od tihega, mirnega doma, da sta šla branit križem sveta cesarja in državo. In sedaj je bil eden nekaj časa na oddihu, v zaletju, a drugi, Tone, je bil ravno v bližini doma v strelskih jarkih visoko nad Sočo, odkoder je mogel videti prav svojo rojstno hišo... In ubogi materi je trgalo in rezalo srce, ko je tam doli

često grmelno in drdralo. Dolge noči brez spanja je prečula in preždelala v molitvi, ko se je po tistem hribu vednih bojov cele ure bliskalo in žarelo...

V izbi je postalo polagoma že mračno.

Starka se je zopet zganila v svojih žalostnih mislih, zopet se težko odkašljala in se sklonila nazaj ob okno.

Še ni bilo kasno, še je bledel zunaj mračni dan, a tam na nasprotni strani so se že začele svetlikati svetle pike, povsod, med hišicami in iz oken. Cela vasica je bila svetla, le okoli cerkvice, na pokopališču ni vzbrela nobena lučka... In vendar je bil predvečer dneva vseh mrtvih!

Li ne vedó tam ti božji ljudje, kaj je noč?

Moj Bog, kaki časi?...

Nekje v dolini je ostro zabrizgala lokomotiva. Od one strani tam je prihajal težek ropot, vojaški tovorni avto je vlekel svoje železno breme po strmi cesti, vijoči se od vasice naprej proti zahodni strani.

Starka je spet vzdihnila... Vseh ranjkih večer je, pa letos nima nihče časa misliti na nje. Vse misli le na vojsko, vse je v službi vojske, pokončevanja, smrti. Vsa dolina, vsaka bajta žari v elektriki, le grobovi morajo biti temni, zapuščeni...

poslalo na ogled v Krakov, je označila tamnošnjo organizacijo zgladno in jo priporočala v posnemanje. Nova služba je imela v Galiciji radi različnosti dežele mnogotero polje delavnosti. In ker je urno napredovala v nji, je prihranila v obče tudi mnogo stroškov, zakaj vojaštvo ima na razpolago vse pomočke, vodeče umetnike in gradeče moštvo in ujetnike brezplačno. Res, da se odziva vojna uprava prvi dolžnosti, zakaj pri pokopavanju padlih je ona na mestu obitelji. A dolžnost, da se stalno ohranijo vojaški grobovi, zadeva splošnost.

Velika ustanova iz prispevkov domovine naj bode skupni nabiralnik. Da bi se napolnil le-ta in preskrbel pomočkov za to ustanovo, ki bi jo upravljalo vojno ministrstvo, se je sestavil odbor za oskrbovanje vojnih grobov v Avstriji. Pri tem odboru so vsi namestniki in deželni predsedniki ter vsi v Avstriji imenovani vojaški poveljniki. Načelnik temu odboru, ki je skupen za vso Avstrijo, je gališki minister, kot zastopnik one dežele, ki je bila od početka sem najvažnejše bojišče in je danes pokopališče skoro vsa. Odbor se bode skoro obrnil do javnosti in prejemal darove v ta namen. Del bodočega zaklada je določen za oskrbovanje grobov neznancev. Mnogim, ki ne vedo, kje počiva njih dragi, ki ne morejo na njegov grob, bode s to ustanovo dana prilika, da bodo vendar skrbeli za svoj neznani daljni grob. Za ta zaklad naj se izkaže požrtvovalnost Avstrije in poskrbi za vse vojaške grobove, enako za bogatine in siromake, tako za častništvo in moštvo.

Posledice vojne se bodo izgubile sčasoma. Razrita zemlja se bode zacelila iznova, zvezale morda tudi iznova siloma potrpane vezi in uničili sledovi splošne borbe. A ostali bodo grobovi onih, ki so padli v tej borbi. Njihovi grobovi bodo pravzaprav pomniki orjaške borbe, — a vojni šum se razleže po pokopališčih, smrt na bojišču privede v mirni, tihi vojaški grob. S svetovnega razboja preostanejo idile in priroda bode pogladila, kar je razrila in raztrgala zbesnela kultura.

Kakor smo nabirali »lavorik za junače«, tako jim natrgajmo še zimzelena. Kakor smo vojakom na bojiščih pošiljali ljubeznih darov, ne smemo jih odrekati onim na poljih miru, na livadah in po gozdičih, posjednih ljubeznih darov. Nihče naj se ne odtegne!

Vsi, ki so bili deležni vojne, ki bodo imeli dobiček od miru, vsi državljani se moramo združiti! Vsak naj misli, kar mu drago, a daruje naj vsakdo, kolikor more, da bodo oni, ki so pazili na našo varnost, a jim je večni Vojvoda ukazal »ruht — počitek«, spali mirno in pokojno v dostojnih zadnjih domovih.

Krvava zarja.

(K predavanju Alice Schalek.)

Ljubljana 31. oktobra.

Britkost, bolest in trpljenje, pritaženo, neslišno in med temi težkimi dnevi vijoča se rdeča, jarka nit zmagoslavja, moči in sile, do neba kipeč ponos naših ljudi, na naši zemlji, našega junaštva. Pesem o krvavi zarji — kdo jo je dobro razumel, komu je zavibriral v srcu resničen ton njene strune, kdo se je potopil v vso njeno globokost,

kdo je izpil vso njeno trpkost in bridkost, kdo je okusil njeno strašno veličastje — izmed onih, ki stoje zunaj nas, ki nas komaj poznajo — — —

Z neko tesnobo težkega pričakovanja v srcu sem šel k predavanju Alice Schalek, osebe, ki je vendar živela duševno vsaj za hip morda kratek, morda dolg, to naše goriško življenje. Nisem šel, da bi pisal kritiko in je tudi ne nameravam — želel sem čutiti, kak vtis bo napravilo to obujanje spominov na mojo dušo, ta živa galerija slik, katero sem živel, občutil vso njeno strašno veličastje. In razgrnila se je jasno, v prelesti pred menoj ta naša zemlja, katero mi tako ljubimo s svojgorko srčno krojo, da še sami ne vemo kako. Se je li dotaknila notranjosti, je li posegla za kulise te strašne apoteoze trpljenja? Mislim, da mogoče hote, ali ne hote, mogoče zabrisano, skrito, komaj slišno, mogoče kot komaj napol izražen vzdih iskanja.

Zdelo se mi je kot v sanjah, ko so šle te skice dogodkov mimo mene, te slike v jarki polni luči krvavega solnca, Doberdob, Sv. Mihael, Kalvarija, Oslavje, Sabotin, Plave, Gorica — — Ah, ko so šli ti naši ljudje kot nageljnov cvet z nasmehom in s pesmijo v boj in smrt! Ti ljudje so vedeli čisto jasno in gotovo, kaj je to zvestoba, Avstrija, domovina, katero so si pisali z gorko srčno krvjo. Ti ljudje, ki niso iskali samega sebe, ti ljudje, ki so se resnično žrtvovali za ideale, ti ljudje, ki so si s srčno krvjo pisali svojo domovino, zmagovali in umirali. Oslavje, ta mrtva, ubita zemlja, ki ne drži več mrljev, veliko, strašno grobišče Kalvarije, Sv. Mihaela in to brezkončno morje samih skal, krvavo znamenovan, na obronkih Krasa. Dalje Plave s svojimi nerazdružnimi hrvaškimi junaki, izklesanimi iz jekla, in naše gore, naši globoki gorski velikani v vsej prelesti svoje čudovite lepote v ognjeno-krvavi glorioli. Sv. Lucija, Mengore, Kozmerice, Tolmin, Bodil, Krn in pa On, o katerem je rekla predavateljica Schalek, da volijo ljudje vse prej, tudi smrt, samo njega nje — Mrzli Vrh — »kjer čakajo, čakajo junaki, da umrejo«. Tu so se vršili čini nepopisnega junaštva, o katerem bo komaj pisala zgovina, o katerih bo komaj kdo vedel. In tam leže junaki, ki so s hrbotom zagradili jez sovražniku, grob ob grobu — križ pa nad njimi rjavi in poveša se, breze, bori, smreke in hrasti drhtijo žalostinke, a v domu čaka, čaka deca — — —

Vse to je šlo pred nami — — — In ko je prišla Gorica z okolico — tedaj me je zbolel tam v sedežih za menoj pritažen bolesten vzdih — bile so begunke — kot klic velikega gorja — glej naša hiša, naši vrtovi, naša polja, naša zemlja in to je ugrabil sovražnik. Mi pa se potepamo po svetu z večnim nemirom, trpljenjem in bridkostjo. To je tisti pogled za kulise našega nemega ponosa, veličastva, trpljenja naših ljudi, tihih junakov, izgnancev iz rodnih domov, ki so brez tožbe žrtvovali vse, kar so imeli, ki so več kot umrli veliki moment. To je tisto, kar je za sceno, tista naša velika pesem zmagoslavja, pesem krvave zarje, pesem trpljenja in iz trpljenja veselja do življenja, do svoje zemlje.

A rdeča, jasna nit zmagoslavja, na kateri so bila tudi zgrajena izvajanja predavalke, je bil naš general Borojevič in

njegovi Hrvati. Ta soška bojna črta je čisto nekaj samoniklega, samostojega, samoizrastlega, nekaj čisto različnega od drugih bojišč in nosi in diha vsepovsod pečat Borojevičeve osebnosti. Njegovo življenjsko delo lahko rečemo ze to zmagoslavje na soški fronti, pod njegovo roko v njegovem duhu so pisali naši ljudje toliko junaštva. — In še posebno sedaj, ko so boji še veliko hušji, veliko bolj grozopolni kot kdaj prej, zaupamo v to zvezdo Borojevičevega junaštva, Borojevičeve osebnosti.

Eno veliko pokopališče smo zrlí večeraj iti mimo nas tam ob Soči — razpoloženje vseh vernih duš je že šlo mimo nas, žalobna pesem grobov je odmevala v srcih vseh. Teži nas ta pesem grobov, toda težila nas bi še bolj, ko bi ne vedeli, da mora iz te apoteoze našega trpljenja ozkliti novo življenje vstajenja.

Mesijanjem — — — Kdo ve, ali se ni — — daleč od nas — predavateljica vsaj od daleč mogoče hote, ali ne hote dotaknila najskrivnejših glask našega življenja?

Včerajšnje predavanje vojne poročevalke gđe. Alice Schalek v dež. gledališču je imelo nepričakovano velikanski uspeh. Gledališče je bilo do zadnjega kotička zasedeno od najodličnejše ljubljanske družbe. Navzoči so bili: dež. predsednik grof Attems, dež. glavar dr. Ivan Šusteršič, mnogo visokih vojaških dostojanstvenikov in drugih častnikov in najuglednejši krogi. Alice Schalek je predavala temperamentno, v živih, pestrih barvah je slikala sedanje življenje ob naši soški bojni črti ter s posebno krepko hvalo omenjala junaštva našega 17. pešpolka in drugih naših čet. Na zanimivo osebnost gđe. Alice Schalek in na njeno predavanje se še povrnemo. Gđe. Alice Schalek bo sedaj po vseh večjih avstrijskih in nemških mestih, kakor tudi v nevtralnih državah predavala o naši soški fronti. Hvaležni smo ji, da bo po njenem odličnem posredovanju svet še bolj spoznal z našo doslej le preveč pozabljeno domovino.

Poljske vesti.

Pred samostojno Poljsko?

Pod naslovom »Deputacija poljska do Berlina« prinaša glasilo poljskih soc. demokratov »Naprzod« z dne 28. oktobra sledečo vest iz Varšave:

»Dne 27. oktobra je odpotovala na Dunaj in v Berlin poljska delegacija, sestavljena iz rektorja Brudzinskega, kneza F. Radziwilla, grofa Ronikjera, Dzierzbickega, Lempičkega, Dicksteine. Odhod deputacije razlaga javno mnenje Varšave s vprašanjem **proglasitve samostojnosti poljske države.**«

K tej vesti podaja »Głos Narodu« sledeči komentar:

Dva člana te delegacije zavzemata odlična mesta v poljskem političnem življenju. Grof Adam Ronikier je eden najodličnejših članov poljske narodne stranke. Inž. Mihael Lempicki, bivši poslanec dume, je reprezentant »Lige državne samostojnosti Poljske«. Rek-

tor varšavskega vseučilišča dr. Brudzinski ne pripada nobeni izmed strank: knez Frančišek Radziwili, predsednik varšavske mestne straže, veleposelnik Stanislav Dzierzbicki, znani delavec na soc. polju in v zadrugištvu, dalje profesor varšavske poljske univerze znani matematik žid Samuel Dickstein, predstavitelj židovske asimilacijske stranke, ki stremi za združenje s Poljaki.

Bodoči konzistorij.

Lugano. (Kor. ur.) »Stampa« poroča: Tajni konzistorij bo zboroval prvi ponedeljek meseca decembra, javni pa v četrtek po tajnem konzistoriju. Uradna vabila se še niso izdala.

Novo ministrstvo.

Dodatno k včerajšnjem seznamu za nov dr. Koerberjev kabinet v poštevi prihajajočih članov dostavljamo po poročilih, došlih z Dunaja, da pride za mesto ministra-krajana za Galicijo v poštevi grof Bobrzynski. Železniško ministrstvo bo imelo najbrže vojaški značaj.

Novi ministr. predsednik dr. Koerber.

Na peklenem pasu.

Ob koroško laški meji imamo »peklenški pas«, za katerega se je že na stotine Lahov razbilo glave. Saj ste čitali letošnje poletje, koliko se je tamkaj trudil Lah, da bi dosegel kak uspeh. Dišala mu je lepa Ziljska dolina. Toda komaj je opazilo bistro oko našega opazovalca, kaj šumi sovražniku po glavi, že so se oglasili vsi naši topovi in jeli sipati uničujoč ogenj na laške kolone, ki so se vedno in vedno znova pojavljale. Ugnali smo sovražnika v kozji rog in ko je bežal, kolikor so ga noge nesle, smo mu slovenski topničarji zapeli v slovo: »Lepa naša domovina«. V trdni nadi, da bo tudi velika končna zmaga naša, pošiljamo vsem Slovencem in Slovenkam krepke bojne pozdrave: Poddesetnik-telefonist Silvester Pogacar; ognjekarji Leopold Legat in Josip Prihavec; desetniki: Franc Vitzežnik, Josip Pelloza I., Ivan Čaudek, Edward Colja in Franc Cimerman; poddesetniki: Josip Malin, Janko Matjašič, Franc Martinčič in Franc Mihelj; topničarji: Luka Podakar, Mihael Brezigar, Leopold Ličen, Janko Filipovič, Alojzij Plošinjak in Emil Ivanc.

Toda ne! Bog vé, morebiti hodijo misli vseh nocoj samo po grobovih, po neštetihih grobiščih, ki jih je po celem solznem svetu letos deset in desetkrat več nego nekdaj. Tema je nad božjo njivo, pa kdo vé, da ne mislijo vsi ti ljudje tam na oni strani podobne misli kakor ona. Morebiti je vsem težko, da morajo biti grobovi letos tako temni... Bog vé, kod iščejo žalostne misli vseh teh ljudi, ki so morali priti iz vseh krajev sveta v te hribe, svoje drage grobove, Bog vé, kako daleč, daleč morajo rotati njih bridki spomini nocoj, na ta žalostni večer. Bog vé, da ne mislijo tudi vsi ti nešteti ljudje na svoje lastne prezgodnje grobove v nepoznani tuji zemlji, ki morda čakajo enega in drugega izmed njih samih že jutri, pojutranjem, v kratkem...

Starka je strepetala, kakor da ji je mrz in si zopet pokrila obraz s koščenima rokama.

Zunaj je zašumel lahek veter. Par rumenih listov se je odtrgalo raz drevo in padlo na okno. Po izbi se je zgosteval mrak in svetle pike na oni strani doline so vedno bolj bledele v meglenem ovoju, ki se je plazil po hribu. Nekje od daleč je zakričal človeški glas tako čudno, kakor da kdo kliče na pomoč.

Starka je ždela ob oknu, sklonjena v veliko gubo, kakor da jo teži nekaj težkega, neznosnega — — —

Zaškrtala so vrata. Težek, počasen korak je prestopil prag v izbo.

Skliučena postava pri oknu se je za hip ozrla. Molče je stopil Podgozdar k velikim nezakurjeni peči v kotu in počasi položil svojo roko na mrzlo po-

vršje, molče si je ona zopet podprla glavo ob oknu. Mrtvaška tihoča je s težko mučnostjo legla po prostorni mrzli izbi, le stara ura ob steni je enakomerno tolkla naprej svoj dolgočasni tiktak.

Kakor da ga je strah te čudne tišine, se je stari Podgozdar premaknil ob peči in hripavo zakašljal: »Na pošti tudi danes ni bilo nič od Tona...« starka je samo na tiho vzdihnila in potem je legel zopet mrtvaški molk med oba, kakor da je izba polna duhov iz onega sveta.

Tedaj je močno zagrmelo na onem hribu na zahodni strani. Režko so zažvenketale šipe. Podgozdarca se je preplašena zbudila iz svoje težke zamisljenosti.

»O Bog, tudi nocoj mora teči kri...«

Podgozdar ni odgovoril. Molče se je zopet težko in počasi prestopil do vrat in izginil pred hišo.

Tam doli na zahodni strani pa je začelo vedno močnejše bobneti, da se je stresala vsa hiša. Vedno temnejši mrak je rasel iz doline gori ob hribu, a pokanje na koncu doline ni hotelo pohnati. Vsakotoliko časa je zatrepetal zrak, buknilo je iz topa skritega bogvekje za tisto meglo in zamolklo odmevalo iz hriba v hrib.

Starka je pritaženo zdihovala ob oknu. Ob vsakem strelu se je stresla, vsak pok jo je kakor oster nož zbodel in ji iztisnil bolesten vzdih iz kašljajočih prsi, kjer jo je bolelo in rezalo... »O Bog, prehuda, pregrozna je ta pokora! Ubogi ljudje, kako jih je škoda! In

Tone, Tone, — Bog ga čuvaj in njegov angel!...«

Zunaj pred hišo pa je nemo stal Podgozdar. Luči v vasi na oni strani so se izgubljale v megli, vidno je prihajal ledenohladen večer nad vso pokrajino. Vedno gosteje so pršele drobne kaplje izpod svinčenega neba, kakor da nebo deli z zemljo vso neizmerno žalost, ki se je naselila med ubogo človeštvo...

Vdolini je zalajal pes z mrtvaškim glasom. Starca je nekaj spreletelo, kakor da ga je strah bogvečesa in upognjen, skliučjen je stopil nazaj v hišo. Pred križem v kotu izbe se je zasvetila mala blede lučka. »Naj gori za verne duše in za mir vseh živih in mrtvih,« je polglasno spregovorila Podgozdarca in potem je po mrtvaško razsvetljeni prazni sobi zopet legel svete groze polni molk predvečera dneva vseh mrtvih...

Grobovi.

»Bog ve koliko daljnogledov je zdaj vprti na naju?«

»Naj!... Sicer pa — lahko, da je nevarno.«

»Misliš, da si vreden laške granate. Če sem jo vreden, mi jo lahko pošljejo. Vendar pa — ne bi maral še umreti... Vidiš tam.«

V zemlji je režala velika jama, izkopana od granate, daleč na okoli prst in rjavo kamenje. Na desno zaprta hiša z zabiti vrati in okni.

Potegnila sva se po golem, le s trto porastenem pobočju griča med njivami na vrh. Zavila sva na stezo okrog, se skrla

za vrhunec in stala pred staro cerkvijo sv. Mavra z obzidenim pokopališčem. V daljavi se je svetil Krn s svojimi strmimi pobočji in oznanjal smrt, kot bela kopa kosti. V obkolinski vasi se je kadilo iz pogorele hiše, kamor je pred par minutami udarila granata. Zadaj nad hribom se je razpočil šrapnel in pustil oblček dima.

»Vidiš.«

V pokopališčnem zidu je režala od vrha globoka zareza, nedaleč proč je zijala za klobuk velika luknja skozi zid. Upognil sem se, da bi poiskal drobec granate vsaj. Nič! Samo zdrobljen omet in kamenje...

»Ne išči! To je že stokrat preiskano. Ljudje odnašajo spomine. Drugi iščejo iz veselja... Najbrž je bila cela. Tam tudi...«

Na tleh, tik steze ob grobovih, se je risala napol zasuta luknja v zemljo.

»Mrtvi nimajo miru...«

»Živi legajo, mrtvi vstajajo. Tako mora biti. Vse se vrši kot ob sodnjem dnevu. Si že videl kdaj razdejanje? Poglej sem!«

Stopila sva med grobovi k mrtvašnici z razčesanimi vrati. Na tleh je ležalo na debelo kamenje, razbita opeka, omet, les, svečniki, razbite podobe, vse križem, da skoraj nisi mogel razbrati predmeta od predmeta. Strop predrt, viseč, razdejan, z visečimi latami. Vidi se streha in skozi streho jasno jesensko nebo. Razbita opeka se je ustavila v plazju na spodnjih laticah in se nakopila, da se ne hote stresne, da ne pade nate...

Razdejanje, razdejanje! In nazadnje je to malenkost. Če bi se merila sila s sovražstvom in ji bila enaka — ali bi se ne obrnila zemlja v hipu in pokazala svoje korenine kvišku? Kako dobro, da je človek navezadnje vendarle — črv. Kai govori to gromenje od vseh strani?

Odhil ruski napad pri Pustomitih.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.
Dunaj, 30. oktobra. Uradno:

Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.

Pri Oršovi nič novega. Južnozahodno prelaza Szurduk je potisnil sovražnik eno našo bojno skupino en kilometer nazaj. — Jugovzhodno od Vöröstorony (Rdeči stolp) prelaza smo razširili naše uspehe. Severno od Kampolunga smo odbili sunke Rumunov. Na ogrski vzhodni meji so boji ponehali.

Vojna skupina maršala princa Leopolda Bavarskega.

Pri Pustomitih so poizkušali Rusi po kratki a besni pripravi s topovi naskok z množicami. Njih krдела so se zrušila deloma pred in deloma v naših ovirah. Ravnotako se je izjalovil sunek množic pri Želovu.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Rusi so z množicami nasokčili po pravi najmočnejše uporabe streliva zahodno od Pustomitov; kmalu na to pa tudi vzhodno od Želov naše postojanke. Oba napada sta se izjalovila v obrambnem ognju s krvavimi izgubami za sovražnika.

Bojna skupina generala nadvojvode Karla.

V gozdnih Karpatih in južno od tam v ogrsko-rumunskem mejnem gorovju je, če izvzamemo delovanje patrulj, med deževnim vremenom mirno.

Jugovzhodno od prelaza Rdečega stolpa so razširili hanoverski in meklenburški lovci prejšnji dan pridobljene uspehe in so vzeli z naskokom več vztrajno branjenih rumunskih višinskih postojank.

V zadnjih bojih smo tam odvedli na ujetnikov 18 častnikov in nad 700 mož.

Jugovzhodno od prelaza Szurduk so Rumuni potisnili eno naše postransko krdelo.

Bojna skupina maršala plem. Mackensena.

V severni Dobrudži so naši nasledujoči oddelki v stiku z rusko pehoto in konjenico.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 29. oktobra. Uradno:

V Dobrudži zasledujejo sovražnika dalje. Ujeli so zopet 500 mož ter telefonsko skupino četrtega sibirskega zbora.

Rumunsko uradno poročilo.

28. oktobra. Severna in severnozahodna bojna črta: Pri Tölgyes in Bekas lahko obstreljevanje s topovi. Ujeli smo 4 častnike in 190 mož. V dolini Trotusu smo napadli in zopet vzeli Piscul Cupin (?). Sovražnik je v neredu bežal. V dolini Uzu smo napadli so-

vražnika, ga vrgli nazaj, ujeli 10 častnikov in 900 mož in zaplenili 5 strojnih pušk, veliko pušk in veliko materiala. Pri Oituzu smo vrgli sovražnika. Pri Vranceji nič novega. Pri Tabla Butsi, Bratoeca in pri Predelutu se položaj ni izpremenil. V dolini Prahove se nam ni posrečilo protinapad, katerega smo podvzeli. Pri Dragoslavele smo izvedli protinapad, vrgli smo sovražno desno krilo, ujeli 300 mož in zaplenili 5 strojnih pušk in 2 možnarja v strelskih jarkih. Vzhodno od Alute smo odbili sovražne napade. V dolini Jiu smo krepko napadli in popolnoma porazili sovražnika, ki je napredoval zahodno od Jiu. Naš napad se nadaljuje. Do zdaj smo našli 450 bavarskih ujetnikov, zaplenili smo 16 strojnih pušk s priprgo in 3 topove. Sovražnik je zapustil 1000 mrličev na bojišču. Pri Oršovi se položaj ni izpremenil. Južno bojišče: Pri Donavi in v Dobrudži se položaj ni izpremenil.

Cesar Viljem Mackensenu in njegovim četam.

Berlin, 30. oktobra. (Kor. ur.) Wolf-fov urad poroča: Cesar je poslal generalu-maršalu pl. Mackensenu naslednjo brzojavko:

Moj ljubi maršal! Po sijajnem poteku operacij v Dobrudži, ki so bile pod Vašim izkušenim in zglednim vodstvom venčane s padcem Černevođe, se Vam zahvaljujem za vse, kar ste Ve in Vam podrejene čete v skupnem orožnem bratstvu ponovno storili. Moji kraljevi zahvali hočem dati posebnega izraza s tem, da bo nosil posled Vaše ime tudi Moj del čet, za katerega šefa sem Vas imenoval, in določam, da se zove posled tretji zapadnopruski polk: »Generala in maršala pl. Mackensena 3. zapadnopruski polk št. 129.« Prosim, sporočite svojim podrejenim četam Moje najtoplejše priznanje in pozdrave.

Veliki glavni stan, 25. okt. 1916.

Viljem, rex.

Beg v severni Dobrudži.

Sofija, 30. oktobra. Rumuni so porušili tudi most pri Harsovi in morejo sedaj priti čez Donavo le še pri Braili in Tulci. Zasledovalci nalete le na malenkosten odpor, njih glavna naloga je, da polove razkropljene ruske in rumunske oddelke.

Falkenhaynov napredovanje v Rumuniji.

Rotterdam, 30. oktobra. Kakor poroča petrogradski dopisnik lista »Daily Chronicle«, ni nobenega dvoma, da so iz Dobrudže vrgli nove sile na sedmograško mejo, da ustavijo prodiranje Falkenhaynove armade, vsled česar je naravno, da so mogli Bolgari v Dobrudži hitreje prodirati. Med tem se je pa Falkenhaynu vnovič posrečilo prodreti in sedaj stoji ta vojskovodja mestoma že več kot 20 km v notranjosti Rumunije.

V Rumuniji poveljuje francoski general.

Genf, 31. oktobra. »Matin« poroča: Višje poveljstvo rumunskih vojnih skupin so prevzeli zdaj definitivno francoski generali, ki se nahajajo v Rumuniji.

Aretiran rumunski ogleduh.

V Slavonskem Brodu je bil aretiran rumunski ogleduh, ki je bil oblečen v obleko c. kr. narednika. Ogleduh se je vozil z našimi vojniki ter se je posebno zanimal za naše vojaške razmere. V Brodu je dal ta »narednik« nekemu našemu vojaku 10 kron, da mu kupi vozni listek, a vojak ga je prijavil, ker se mu je zdel sumljiv. Pri aretaciji se je dognalo, da je imel ta ogleduh 26 potnih listov, z vsemi pečati in drugim, kar je potrebno za potovanje. Kolo-dvorsko vojaško poveljstvo je izročilo tega »narednika« vojaški straži, ki je nato preskrbela, da bodo sedaj imeli pred njim mir.

Vojni ujetniki rumunske narodnosti.

Rumunski list »Adeverul« predlaga, naj Rumunija od entente zahteva, da se ji

izroče na Ruskem, v Italiji in Franciji se nahajajoči vojni ujetniki rumunske narodnosti. Te naj bi potem uvrstili v rumunsko armado.

Rumunski glavni stan premeščen.

Berlin, 31. oktobra. (K. u.) »Lokalan-zeiger« javlja, da so premestili rumunski glavni stan v Moldavo južno od Botošane-ga. Ta ukrep so povzročila zvezna vojna vodstva, ki nameravajo tako dobiti večji vpliv ruskemu armadnemu vodstvu na rumunsko vojskovanje. Ujetniški tabor pri Jalonici so tudi premestili v Moldavo južno od Jassyja. Tudi del bukareškega časopisa s seli. »Journal de Balcan« že izhaja v Odesi. Uradni listi izhajajo v mali obliki.

Bavarski kralj v avstrijskem glavnem stanu.

Dne 26. t. m. ob 2. popoldne je prišel bavarski kralj Ljudevit III. v avstrijski glavni stan. V imenu nadvojvoda maršala, ki se je bil vrnil šele nekaj ur pozneje z južnega bojišča, je sprejel kralja generalni polkovnik baron Conrad. Kralj se je odpeljal iz glavnega stana na vzhodno bojno črto, da si je ogledal tam nahajajoče se bavarske čete.

Povratak polkovnega zdravnika iz ruskega ujetništva.

Iz Lvova se javlja: Polkovni zdravnik dr. Rudolf Henzel se je vrnil iz ruskega ujetništva v Sibiriji na Dunaj. Izpustili so ga iz ujetništva po določenih genške pogodbe.

Vprašanje miru.

Basel. Iz Petrograda se javlja: »Reč« je morala prenehati izhajati, ker je razpravljal o mirovnem vprašanju.

Volitve v rusko dumo.

Poznanj. »Dziennik Poznanski« poroča po petrogradskih listih: Ruska vlada je ne glede na vojsko razpisala volitve pete dume.

Proti nemščini v Rusiji.

Iz Stockholma se javlja: Petrogradski listi poročajo: Prepoved uporabe nemščine, ki se je izdala takoj, ko je izbruhnila vojska, se je s carjevim ukazom še bolj po-ojstrila. Nemščina se je prepovedala kot učni predmet v vseh ruskih javnih in zasebnih šolah; tudi v šolah, ki jih vzdržujejo protestantske občine. Prizadeti sta posebno deželi Livland in Estland. Ruski listi izvajajo glede na ukaz: Gre za to, da se uresni-čijo Goremkine besede, ki je izjavil, da v vojski proti Nemčiji ne gre zgolj za vojsko z orožjem, marveč tudi za vojsko proti nemštvu.

Srbski in črnogorski napadi ob Črni.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 29. oktobra. Uradno:

Med jezerom Prespa in Črno je živahno delovalo topništvo. Med železniško progo Bitolj-Lerin in Črno smo s protinapadom odbili sovražni napad. Izjalovilo se je več sovražnih napadov pri ovinku Črne na bojni črti nemških čet. V Mogleniški dolini in zahodno od Vardarja slaboten topovski ogenj. Vzhodno od Vardarja, južno od Stojakova, živahen topovski ogenj. Na vznožju Belašica Planine slaboten topovski ogenj. Na bojni črti pri Strumi so zelo delovali poizvedovalni oddelki; topovski ogenj je bil slab. Na obali Egejskega morja mirno.

Sofija, 30. oktobra. (K. u.)

Jugovzhodno od Prespa jezera za nas ugodni boji med poizvedovalnimi oddelki in stražami. Na obeh straneh železniške proge Bitolj—Lerin je živahno delovalo topništvo. Slab napad sovražnika južno od Gradešnice in drugi napad na Kenale smo izlaha odbili V ovinku Črne resni boji. Naši nemški zavezniki so odbili podnevi dva močna napada sovražnika pri Veljeselu s protinapadom. Proti večeru je ponovil sovražnik večkrat ljute napade na

široki bojni črti, a smo ga odbili s krvavimi izgubami zanj. V Mogleniški dolini in na obeh straneh Vardarja slab topovski ogenj. Z napadom smo vrgli Srbe iz njih jarkov južno od Nonte. Z ognjem smo uničili sovražno skupino severno od Ljumnice. Na vznožju Belašice Planine in na bojni črti pri Strumi slab topovski ogenj in boji med poizvedovalnimi oddelki. Na egejski obali je mirno.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. oktobra. Veliki glavni stan. Po močni topovski pripravi so napadle včeraj večkrat srbske in črnogorske čete pri Črni začetkom v ozkih, potem v širokih odsekih nemške in bolgarske postojanke. Napadi so se popolnoma ponesrečili v zapiralnem ognju, severovzhodno od Veljesela s protinapadom. Pravitako brez-uspešni so bili napadi sovražnika pri Kenalih in Gradešnici.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Položaj na Grškem.

Venizelov poraz.

London, 31. oktobra. (K. u.) »Daily Telegraph« poroča iz Aten: Dejstvo, da se ni pripoznala časna vlada v Solunu in da so se zopet ponovile diplomatske zveze z atensko vlado, se tolmači kot triumf kralja Konstantina, Gunaristov in palačne oligarhije in kot zavora Venizelistom. Največji list kraljevih pristašev piše: Venizelos je pozabil, da je zvezana s tremi demokratičnimi velesilami absolutna monarhija, ki ji je vse na tem da se načelo svetosti krone ne dotakne. Dokler ne bodo priče demokratične velesile same strmoglavljati lastnih prestolov, toliko časa se tudi ne bo priznalo, da se strmoglavljati grški prestol. Dopisnik nadaljuje: Posledica neuspeha Venizelovega pokreta je, da se mu noben častnik več ne pridruži. Velik del stare Grške ne želi bojev in se ne zanima, kaj da bo postalo z Macedonijo in se zavzema za kralja, ker nasprotuje vojski. Če bi izpremenil svojo politiko, bi se obrnili proti njemu.

Črtani pristaši Venizela iz armade.

Rim, 30. oktobra. (Kor. urad.) Agenzia Stefani poroča iz Aten: Vojni minister objavlja povelje, na podlagi katerega se črtajo vsi častniki, ki so se pridružili venizelističnemu gibanju, iz seznama armade.

Ureditve grške krize.

Lugano. (Kor. ur.) Italijanski listi poročajo: Kralj Konstantin je sklenil dogovor s poslaniki četverozveze, da premešči del čet, ki se nahajajo v Tesaliji in na Epiru, na Peleponez in izda narodu oklic, ki izjavi, da je to sklenil prostovoljno, da dokaže svoja prijateljska čuvstva četverozvezi.

Grška armada premeščena iz Tesalije.

London, 30. oktobra. (Kor. ur.) »Observer« poroča 27. t. m. iz Aten: Vlada je ukazala, naj se pošlje takoj grška armada iz Tesalije; le 2 polka bosta ostala tam. V Solun došle častnike in vojake Venizelosome narodne armade so z veliko radostjo uvrstili v službo.

Kratak odmor na bojišču pri Gorici.

Vsled slabega vremena so Lahi nekoliko vsaj za hip ponehali z rušenjem naših vipavskih in kraških vasi in domov. Koncentričen strašen ogenj laških topov je stopil v kratek premor. Dolgo gotovo to ne bo in zopet bo pričel ta grozni krvavi koncert. Naši topovi so grmeli zadnje dni kot še nikdar. Ne bo tako lahko prodiral sedaj Lah naprej, kot si je predstavljal ob padcu Gorice, to vemo čisto gotovo in jasno. Vsi listi slave Borojeviča in njegovo armado, ki proizvaja res čuda.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. oktobra. Uradno: Vsled meglenega vremena se je sovražnik včeraj na Primorskem manj bojeval kakor pretekla dni.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italjansko uradno poročilo.

Rim, 28. oktobra. Južno globeli Loppio-Mori (Rio Cameras-Adiza) so vdrl naši oddelki pehote v vas Sane, so pregnali iz nje sovražnika in so porušili brambne naprave. Na visoki planoti Asiaga in v Val Sugani poročajo o večji delavnosti sovražnega topništva. Na primorski bojni črti je tudi včeraj precej intenzivno delovanje sovražnega topništva v odseku vzhodno od Gorice in na Krasu. Naše topništvo je odgovarjalo z enako energijo. Jugovzhodno od Nove vasi smo pomaknili naše postojanke z nenadnim napadom za 300 metrov naprej.

Rim, 29. oktobra. Topniški boji v dolini Adize v pokrajini Cauriola in na juljski bojni črti. Na celem operacijskem ozemlju slabo vreme.

zavzetju prelaza Vulkan.

Zunaj pred mrtvašnico leže novo nasuti grobovi. Vojaški grobovi. Ne, saj to niso več vojaki, to so ljudje, to so očetje, bratje, sinovi... Bogve kje mislijo nanje, če še živi, bogve kje se pretakajo solze in se morda moli za njih dušo? Morda piše pismo nekdo nanj: »Dragi moj! Predno vzamem pero v mojo desno roko...« Kje cve-teto tiste cvetice, ki hrepenijo na njegov grob? Kje raste les, ki bi rad bil križ njegov?... Bogve kje?

Bili so vojaki, umrli so junaki in zdaj leže očetje, bratje, sinovi — ljudje. Italijan poleg Slovenca, Hrvat poleg Ogra in Nemca... Nekdo jim je okinčal grobove... Nežna roka? Nežnejša je bila trda roka tovariševa in nežnejše srce, kot roka in srce ženske. Vsi ti grobovi, obrobjeni s kamenjem, posuti s peskom, okinčani s cvetjem in lesenim belim križem in napisom — kaj nam pravijo, tu poleg tega — malenkostnega razdejanja? Kje je tu sovražstvo, ki bi kopalo zemljo do pekla in jo prevračalo?

Videl sem grob italijanskih vojakov. Ali se je kaj ločil od grobov naših? Ali ni morda nežna roka še bolj pazila?... Grob je posut s peskom, iz prodnih kamenčkov je sestavljen v sredi križ in na beli tablici lično napis v nemškem jeziku: »Tu počiva N. N. in njegovi tovariši...« Ob križu in ob robu je bršljan in zimzelen... Še en tak grob tam zunaj, poleg njega leži Slovenec. Ali je okrasil grob Hrvat ali Nemec?

Kako lepo je med grobovi!

Krhnilo je od nekje in se v zvižgu prelomilo čez hrib. Naša nevidna poljska baterija je udarila... Zasičalo je tuleče skozi zrak in laška granata, ki je udarila na skalo, je dvignila kup prsti in oblak drobcev in dima... Pokalo je divje in udarjalo sovražno...

Fric.

Neomajana bojna črta na Krasu.

Berlin, 29. oktobra. (K. u.) Vojaški kritik lista »Vossische Zeitung« razpravlja o zadnji soški bitki in opozarja, kako si hoče Italija s predorom na soški bojni črti zagotoviti na Balkanu zaželjeno poset zemlje, katero pot ji zapira Avstro-Ogrska. List povdarja, kako general Borojevič s svojimi zvezstimi četami trdno vztraja. Vsak pod njim vojskujoči mož ve, da se gre za celoto. Zato vztrajajo. Bojna črta stoji danes neomajana. Domovina in z njo združene države bodo vedele izraziti svojo zahvalo generalu in njegovim ljudem.

Zaplenjena premoženja.

Iz Inomosta se poroča: Tukajšnje deželno sodišče je na predlog gržavnega pravdnika zaplenilo premoženje v kazenskih stvareh proti Mariji Libera, veleposestnici v Avio, proti dr. Frideriku Giacomelli, občinskemu zdravniku v Ali in proti njegovi ženi Riti Segarizzi radi hudodelstva veleizdaje in proti vojni sili države.

Topovski boj pri Verdunu.**NEMŠKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 30. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna črta kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Mnoga mesta bojne črte severno od Somme je obstreljeval sovražnik; krepko smo mu odgovarjali.

Med napadom na črto Lesboeufs — Morval se je posrečilo sovražniku, da je razširil svoje vpadalno mesto v naše najsprednejše jarke vzhodno od Lesboeufa proti jugu v mali širini. Na vseh ostalih točkah, kjer je napredoval skozi naš zapiralni ogenj, smo ga krvavo odbili.

Pešpolk št. 359, v katerem služijo Berlinci in Brandenburčani, je s svojim naskokom vzel selo La Maisonette in francoske postojanke, ki se širijo tam proti Baches; napad je z uspehom pripravilo topništvo, ki so jo izborno podpirali opazovalni letalci; ujeli smo 412 mož, med njimi 15 častnikov.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Na severovzhodni bojni črti pri Verdunu je trajal dalje topovski boj.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

28. oktobra ob 11. uri dopoldne. Izvzemši topovskega ognja, ki traja pri Douaumontu zelo besno dalje, se ne more o nobenem važnem dogodku s cele bojne črte poročati. Trajno slabo vreme zavira delovanje.

Belgijsko uradno poročilo.

28. oktobra ob 11. uri dopoldne. Običajen topovski boj, posebno v odsekih Ramscapelle in severno od Dixmuidna.

Angleško uradno poročilo.

28. oktobra zvečer. Uspešno krajno napredovanje severnozahodno od Lesboeufa se dovedlo, da smo vzeli več važnih sovražnih jarkov. Naše obstreljevanje je zelo močeno učinkovalo. Sovražnika je prijel ogenj naših pušk, ko smo ga pregnali iz jarkov. Ujeli smo 63 mož; v ostalem je na obeh straneh delovalo topništvo.

Londonsko vsenčilistično naklonjeno miru.

»Daily Graphic« beleži govorico, da so postali na londonskem vseučilišču dijaki in profesorji zelo naklonjeni miru. Pokret se je pričel na narodnogospodarski fakulteti, kjer je znani profesor angleške narodnogospodarske zgodovine napovedal vrsto predavanj, med njim tudi predavanje: »Zakaj naj bi se nadaljevala po miru gospodarska vojska? in predavanje: »Prosta trgovina in odprta vrata«.

Turčija v vojski.**Turško uradno poročilo.**

Carigrad, 29. oktobra. Uradno:

Kavkaško bojišče.

S krvavimi izgubami za sovražnika smo odbili napad, ki ga je bil podvzel z bombami. Na levem krilu streljanje. Na ostalih bojnih črtah nič novega.

Na morju.**Nemški torpedni rušilec v Kanalu.**

Berlin. (Kor. ur.) »Daily Chronicle« piše v uvodniku o boju na morju v Kanalu pod nadpisom: »Nezadovoljivo poročilo: Nemcem se je godilo dobro. Ne moremo trditi, da smo zadovoljni z izidom. — »Evening News« poročajo pod nadpisom: »Ali Balfour spi?«: Medtem ko smo spali, so nas presenetili.

Tri ladje potopljene.

London, 31. oktobra. (Kor. ur.) Potopljena je ruska jadrnica »Ingersoll« in danski parnik »Let«. Ruski parnik »Kiev« je zavezil na obrežje med potjo iz Arhangelska v Leith pri Rattray.

Potopljena transportna ladja. — Številne žrtve.

London, 30. oktobra. (K. ur.) »Daily News« izvedo iz Aten, da je parnik »Angelika« dne 28. t. m. ob 9. uri zvečer 7½ milj od Pireja potopil nemški podmorski čoln. Ladja je imela na krovu 300 prostovoljcev solunske narodne armade. Število utopljenecv so najprej navedli s 30, a splošno mnenje je, da je več žrtev.

Abesinija napovedala Angliji vojsko?

Dobro poučeni listi poročajo, da je oče odstavljene abesinskega neguša napovedal Angliji vojsko.

Smrtni padec stolnika Bölleke.

Berlin, 30. oktobra. (K. u.) Stotnik Bölleke je trčil v zračnem boju 28. oktobra neko drugo letalo in se je ubil, ko se je spustil na tla za našimi črtami. Stotnik Bölleke je sestrelil 27. t. m. svoje 40. sovražno letalo.

Razna poročila.

Cesarjevo priznanje upravnemu sodišču.

Dunaj, 31. oktobra. Današnja »Wiener Zeitung« priobčuje cesarjevo lastnoročno pismo naslovljeno na predsednika upravnega sodišča marquisa Baccuella, kjer izreka cesar 40letnemu vzornemu in smotrenemu poslovanju upravnega sodišča in njegovemu predsedniku, ki ga je vodil vedno v duhu postavbe, poseben izraz zadovoljstva in priznanja.

Hindenburg in državni kancler pri cesarju.

Berlin, 30. oktobra. Državni kancler in vojni maršal Hindenburg sta bila sprejeta od cesarja. To se je po Berlinu hitro razširilo in nastale so najrazličnejše politične vesti, ki so pa večinoma napačne. Na pravo pojasnilo najbrže ne bo treba dolgo čakati.

Izprememba vlade na Japonskem.

Berlin. (Kor. ur.) Wolff poroča iz New Yorka: »Boston Transcript« je objavila znamenit članek, ki izvaja med drugim: Živimo na predvečer krize na daljnem Vzhodu, katere ni povzročila Amerika in ne Kitajska, marveč razvila se je na Japonskem, ki je prišla do odločilnega trenutka svojega navadnega razvoja. Članek se sklicuje na izjave dveh japonskih listov, ki slavita grofa Terauchija, o katerem se sodi, da bo postal japonski ministrski predsednik.

Na straži zblaznel.

Iz Ptujja se poroča: Neki vojak na straži je nenadoma zblaznel, se slekel, izstrelil strel in tekel za več vojaki, na katere je streljal, a jih ni zadel. Nesrečnega so prepeljali v bolnišnico.

Hoteli na južnem Tirolskem.

Bolcan. V seji tukajšnje trgovske in obrtne zbornice je naznanil predsednik Kerschbaumer, da se je pomožna akcija vlade v podporo hotelom v toliko zaključila, da je ministrstvo javnih del sprejelo predloge dolične deželne komisije in zagotovilo državno jamstvo posojil, ki jih morajo najeti lastniki hotelov.

Kaznovano občevarje z vojnimi ujetniki.

Iz Briksna se poroča: V Ratsching-su je bila obsojena kmetica Ana Graus radi prepovedanega občevarja z vojnimi ujetniki po briksenskem okrajnem glavarstvu v 14dnevni zapor.

Aprovizacijski svet.

(Uradno poročilo z Dunaja.)

25. oktobra se je vršila na Dunaju peta plenarna seja aprovizacijskega sveta, ki jo je vodil predsednik dr. Ivan grof Larisch pl. Moennich. Z juga sta bila med drugimi navzoča dr. Lampe in dr. Luginja. Po naznanilih predsedstva se je vršila obširna razprava. Sekciji načelnik vitez pl. Keller je poročal o navodilih, ki so se poslala političnim deželnim oblastem glede enakomerne razdelitve razpoložljivih živil. Enotna, šablonska ureditev tega vprašanja je nemogoča ter se treba ozirati na posebne razmere v posameznih krajih. Dr. Tausche je povdarjal potrebo, da sprejme aprovizacijski urad v svojo upravo tudi kakao; omejiti se mora poraba sladkorja za razkošne jestvine, pregledati zaloge v aprovizacijskih obrtih in sestaviti jasen pregled veljavnih aprovizacijskih predpisov. Dr. Lampe je stavil dodatni predlog, da se izenačijo vodilne cene za klavno živino v posameznih kronovinah, kar je bilo sprejeto. Dr. Hotowetz je poročal o preskrbi živine in mesa in predlagal, naj se uredi

promet s plemenom živino, posebno tudi s prešiči, na isti način, kakor se je to zgodilo s klavno živino; izrekel se je pa proti uvedbi mesne karte. Priporočal je predlog taj. svetnika dr. Forta, da se zagotovi in smoteno uredi dobava debelih prešičev, in masti z Ogrskega in enakomerno razdeli med konsumente; dalje je priporočal Sonntagov predlog, naj se dobavi iz Ogrske čim večjo množino turšice za pitanje prešičev, kakor tudi predlog taj. svet. dr. Schreinerja; naj se skrbi za mline ozir. primerne naprave v dosedanjih mlinih za mletje detelje, ker se je izkazala deteljina moka kot izvrstno krmilo za prešiče. Vsi predlogi so bili sprejeti. Sprejet je bil dalje Kunschakov predlog, da bodi lovec prisiljen postreliti divjačino in prepove naj se krmiti s senom. Dr. Lampe se je zavzel za ribištvo v Jadranu in predlagal, da služi repa izključno le v človeško hrano. Oba predloga sta bila sprejeta. Nadaljne dr. Lambovetove predloge o podrobnostih glede prometa s prešiči so odkazali dotičnim odsekom. Dr. Freisler proča o vojnih kuhinjah in jih priporoča; treba pa gledati na to, da tisti, ki prejemajo hrano v vojnih kuhinjah, ne bodo dobivali nakaznic za živila; dr. Tausche priporoča, skrbeti zato, da se po gostilnah uvedejo enostavnejša in enostavnejša kosila in večerje. Oba predloga sta bila sprejeta. Nato je bil sprejet Stöcklerjev predlog, da dobe krepka krmila le tisti živinorejci, ki se obvežejo oddati primerno količino masti in mleka na razpolago splošni prehrani. Dr. Schreiner predlaga, da je glede sprotne porabe močnih krmil stopiti v zvezo z deželnimi kulturnimi sveti; priporočal je porabo ročnih mlinov za drobljenje žita za krmo. Oba predloga sprejeta. Dr. Tausche je nato obširno poročal o centralizaciji preskrbe z mastjo, stavljal več predlogov, da se pospeši proizvodnje masti, uvedejo naj se primerne cene in ustanovi v aprovizacijskem uradu posebna »državna centrala za mast« s podobnim delokrogom, kakor je določen vojni zvezi za olje. Vsi poročevalčevi predlogi so bili sprejeti. Sonntag je poročal o delovanju odseka za krompir in krompirjeve izdelke ter naglasil, da je treba v prvi vrsti brezpogojno zagotoviti potrebne množine krompirja za vsakdanjo prehrano prebivalstva. Odbor se je izrekel za to, da se obdrže sedaj veljavne proizvodne najvišje cene za krompir in izrazil željo, naj vojnižitni prometni zavod pravočasno poskrbi za semenski krompir. Sprejeto. S tem je bil dnevni red izčrpan. Prihodnja seja 18. novembra.

Hrabri kranjski prostovoljni strelec.

Armadni poveljnik generalni polkovnik pl. Borojevič je poslal 23. oktobra c. kr. deželnemu predsedstvu naslednje naznanilo:

»Prva stotnija prost. strelskega bojnega bataljona VI se je v bojih minulega meseca posebno obnesla.

Častniško službo opravljajoče osebe in moštvo je preveval izboren duh, pokazali so poseben čut dolžnosti, zanesljivost in slavljujnost ter so si s svojim zgledno hrabrim obnašanjem, vstrajanjem v najmočnejšem artiljerijskem ognju zaslužili najpolnejše priznanje svojih predpostavljanih.

To s posebnim veseljem naznanjam c. kr. deželnemu predsedstvu.«

Dnevne novice.

+ **Odlikovanje.** Preč. gospa M. Katarina Majhnič, prednica uršulinskega samostana v Škofji Loki je odlikovana s častnim znakom Rdečega križa II. razreda z vojno dekoracijo.

— **S finančne službe.** Za finančne svetnike so imenovani: dr. Janežič, A. Šavnik in Bielmeyer. Tajnika sta postala: Maks Debevec in Emil Kandare.

— **Vojaška odlikovanja.** Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: Stražmojster 7. dež. orož. pov. Josip Fon, nad. stražmojster 7. dež. orož. pov. Matija Majcen, stražmojster 7. dež. orož. pov. Franc Klemenc in Anton Potočnik, nad. stražmojster 14. dež. orož. pov. Martin Bezjak.

+ **Novi praški knez nadškof.** »Wiener Zeitung« je objavila, da je imenoval cesar za praškega kneza nadškofa škofa dr. Pavla grofa Huyna.

— **Grof Stürgkh ni bil oženjen.** S popolnoma avtoritativne strani se javlja, da poročila, ki jih širijo razni listi o pred več leti izvedeni poroki rajnega ministrskega predsednika grofa Stürgkha, ki je ostala tajna, ne odgovarjajo resnici. Grof Stürgkh ni bil oženjen.

— **Dubovniška vest.** Č. g. Jakob Palir, kaplan na Bizzijskem, je prestavljen kot provizor na Zusem.

— **Jezikovno vprašanje na dunajskem vseučilišču.** »Fremdenblatt« poroča: Novi rektor dunajskega vseučilišča je v vseučiliškem posloju dal nabiti objavo, ki od-

reja, da se morajo vse vloge vlagati edinole v nemškem jeziku.

— **»Slovenec« na štajerskem.** Naš list se prodaja na Štajerskem v naslednjih krajih: Brežice: Ant. Umek, trgovec; Celje: Goričar & Leskovšek, trgovina, Jurij Adler, knjigarna, Pavla Pernat, tobakarna v Nar. domu; Gradec: Jos. A. Kienreich, knjigarna, Sackstraße, Al. Klöckl, tobakarna, Jakominiplatz; Judenburg: Franc Janisch in Krist. Polz, tobakarni; Leoben: Avg. Nickl, Kärntnerstr., Rup. Nickl, Hohmannsgasse; Ljutomer: Alto Huber, knjigarna; Maribor: Prodajalna tiskarne sv. Cirila, L. Machalka, tobakarna, Herreng., K. pl. Nadwornik, Burggasse; Murau: E. Liebenwein na kolodvoru; Ptuj: knjigarna W. Blanke in trafika Mar. Martini, Hauptpl.; Radgona: Fran Semlitsch, knjigarna in Fran Horwath, trgov.; Slov. Bistrica: trgov. Roza Pitschl; Trbovlje: Mar. Zupančič, in Ana Bajda v Lokah; Veržej: M. Koroša; Weiz: knjig. Karol Haas; Zagorje ob S.: Ljud. gospod. zadruga; Zidanmost: Mary Petermann na kolodvoru. — Prodaja se povsod izvod po 10 v. in ga nihče ne sme dražje prodajati. Vsak nasproten slučaj naj se takoj naznani našemu upravništvu.

— **Imenovanje.** Kadetna aspiranta Ivan Lukanc pl., 7. pešpolka, in Janko Schwarz pri 27. pešp. iz Jesenic na Gorenjskem, časna obiskovalca akademičnega tečaja na c. in kr. Terezijanski vojaški akademiji v Dunajskem Novem mestu, sta bila s 1. septemb. imenovana praporščakom.

— **Junaške smrti** za dom in cesarja je padel dne 13. oktobra 1916 infanterist Anton Brejc, rojen 1. 1894.

— **Šolske sestre** iz mariborskega zavoda poučujejo letos na gospodinjški šoli v Idriji. Preje več let so vodile šolo uršulinke iz Ljubljane.

Odlikovanja pri 26. črnovoj. pešpolku. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: četovodja Seršen Franc, tit. četovodja Fastl Feliks; tit. desetniki: Schauer Mihael, Trstenjak Matija in Hamer Anton; poddesetniki: Jossl Al., Kröll Ivan, Legenstein Anton in Ogorelec Andrej; infanteristi: Kunsek Fr., Krampl Anton, Zupanc Alojz, Kveder Josip, Kuzma Martin in Švab Ludvig; desetnika: Okorn Franc in Seidl Ivan; poddesetniki: Seidl Emil, Gunzer Andrej in Windisch Ivan; infanteristi: Arnšek Franc, Flis Jakob, Fühmann Edvin, Lesjak Ivan, Rojnik Peter, Škoflek Josip, Striša Franc, Trbovšek Franc, Verdev Ivan, Zorko Andrej, Arbeiter Ivan, Bračun Ivan, Breznik Josip, Korošec Florjan, Lipar Blaž, Lupše Martin, Nečas Josip, Remic Josip, Remic Franc, Robatscher Ivan, Karun Avgust, Stoffa Ivan, Drofenik Fr., Zapušek Franc, Sevnik Ivan, Petrovič Mihael in Šoln Mihael.

— **Potres.** Gornjigrad, 28. okt. 1916. Danes ob 9. uri 15 minut dopoldne smo čutili tu močan potres, ki je trajal približno pol minute ter je napravil precejšnjo škodo. Ni skoraj hiše, ki bi ne bila znatno poškodovana; več dimnikov leži po tleh. Človeških žrtev, hvala Bogu, ni. Potresni sunek je prišel od jugovzhoda.

— **Padel** je dne 16. oktobra t. l. v bukovinskih gorah orožniški strožmojster Fr. Tekavec, doma iz Hrovač št. 7. Pokojni je bil blaga duša ter zelo priljubljen pri svojih kolegih in vseh, ki so z njim občevali. Pred odhodom v Bukovino je služboval v Trzinu na Gorenjskem. Bodi mu lahka daljna tuja jemlja!

— **Umrli** je v Mengšu Peter Kopitar, vojaški invalid iz leta 1866. Živel je brez rok nad 50 let. Pogreb v soboto, dne 28. oktobra t. l., je imel z vojaškimi častmi, nosili so ga vojaki in spremilo ga je na zadnji poti vojaštvo, nastanjeno sedaj v Mengšu. N. v m. p.

— **Ustanovo za invalide** v znesku 25 K 84 vin. razpisuje vlada. Podrobnosti so razvidne iz razglasa, ki je nabit na mestni hiši.

— **Otvoritev c. in kr. etapnega poštnega in brzojavnega urada Belgrad II za zasebni promet.** V ozemlju Srbije, zasedenem po avstrijsko-ogrskih četah, se je otvoril zasebnemu prometu c. in kr. etapni poštini in brzojavni urad Belgrad II. Pošiljati se smejo od tega urada: dopisnice, odprta pisma, tiskovine (časniki), blagovni vzorci, pošne nakaznice, pošno-hranilnične položnice in odprto predana pisma z označeno vrednostjo. Ta urad bo posloval samo kot predajni urad. Razven tega se morajo predajati na imenovanem uradu tudi zasebne brzojavke.

— **Padel** je na laškem bojišču hrabri četovodja Franc Skubic, posestnik v Paradišču pri Šmarji, Dolensko. Njegovo smrt obžaluje cela stotnija kakor tudi vsi ostali sotovarji, posebno pa njegov najzvestejši prijatelj Josip Podgorec, četovodja. Čast njegovemu spominu!

— **Novi škof v Brnu.** Cesar je imenoval za škofa v Brnu prošta-zupnika v Opa-
vi, duhovnika nemškega viteškega reda
Norberta Kleina.

— **Ogrski slovenski bogoslovec umrl.** Umrli je bivši bogoslovec sombo-
teljskega semenišča Matjaš Horvat iz
Trnja.

— **Vojaški kinematograf imajo v Kam-
niku.**

— **Iz ruskega ujetništva nam pišejo:**
Prosim, priobčite v svojem cenj. listu: Sem
živ in zdrav; pišite mi kaj. Sem brez vesti
z doma že 21 mesecev. Moj naslov: Ivan
Hladnik, vojni ujetnik, Ekaterinoslavskaja
gubernija, pošta Veselije Terny, rudnik Ko-
lačevski, Rusija. Tukaj se nahaja tudi Ja-
kób Tauželj iz Zg. Šiške. Pozdravljam že-
no in otroke, vse sorodnike, prijatelje in
znance. Ivan Hladnik, strojni tehnik, Šte-
panja vas št. 61 (Kodeljevo) pri Ljubljani.

Ljubljanske novice.

**Spomnite se o Vseh svetih ubogih rod-
bin padlih Ljubljančanov!**

O letošnjih Vseh svetih ne bo razli-
to morje luči po grobeh naših dragih.
Spomin nanje pa ne bo ob tem nič manj
svetal: čim več dobrih del bomo
njim v spomin storili — bolj se
bomo oddolžili njim, ki smo jim dolžni
hvaležnosti. **Pozivam ljubljansko ob-
činstvo, da o letošnjih Vseh svetih na-
mestu s svečami pokrije grobove svojih
dragih s spominskimi listki, ki jih je
dala na korist ubogih rodbin padlih
Ljubljančanov izvršiti mestna občina
in ki se bodo v torek popoldne in v sre-
do cel dan prodajali po 30 vin. izvod
pred pokopališčem sv. Križa in pred
pokopališčem sv. Krištofa.** Pokrite dra-
ge grobove z dobrimi deli! Pokrite pa
posebno grobove naših soških junakov
na pokopališču sv. Križa s spominski-
mi listki, da pokažete s tem svoj hval-
ležen spomin tistim, ki so dali svoje
življenje v našo obrambo. Vsak Ljub-
ljančan naj bi položil vsaj en spomin-
ski list tudi na te grobove. Tudi topot
naj bo velika Vaša požrtvovalnost za
plemenito stvar!

V Ljubljani, 28. oktobra 1916.

Dr. Ivan Tavčar,
župan.

Ij **Za prodajo spominskih listkov na-
mestu sveč** je mestni magistrat postavil
prodajalne šotore pred pokopališči. Ondi
prodajajo spominske listke magistratni slu-
ge. Naj bi vsak, kdor spominskih listkov
ni že prej kupil, stopil sam do teh šotorov
in se oddolžil spominu svojih dragih in spom-
ninu naših junakov. Prepričani smo, da bo
ljubljansko občinstvo v tem tekmovalo med
seboj, in tako na najboljši način manifesti-
ralo svoje plemenito čustvovanje. En spom-
inski listek velja 30 vin. Pokrijmo jutri z
neštevilnimi spominskimi listki naše drage
grobove!

**Junakom na pokopališču pri sv. Križu
v spomin.** Tretje leto stopamo letos v voj-
nem času na pokopališče. Grobovi naših
vojakov so se med tem vsak dan množili.
Marsikateri so ponesli tja samo v sprem-
stvu vojnih tovarišev, ne da bi mu domači
porosili grob. Iz posameznih vojaških gro-
bov je nastalo na pokopališču sv. Križa
že par vrst visokih skupnih grobišč —
večni spomeniki junaške obrambe naše so-
ške boje črte. Sinovi vseh narodov naše
države leže tu — daleč od doma, prepu-
šeni, da jih objame samo naša ljubezen in
hvaležnost. Okolu 2940 branilcev naše do-
movine je tu pokopanih. Visok lesen križ
naznanja njihov poslednji dom, na njem pa
rasto cvetke drage nam zemlje, za katero
so prelili svojo kri. Tja naj stopa jutri no-
ga slehernega Ljubljančana. Na njihove
grobove polagajmo spominske listke, po-
popolnoma pokrimo njihove grobove: to bo-
di naša tiha manifestacija, da teh grobov
naša hvala Ljubljana nikdar pozabila
ne bo!

Ij **«Glasbena Matica.»** V počestčenje
spomina v vojni padlih vojakov zapoje
pevski zbor «Glasbene Matice» jutri,
na Vseh Svetnikov dan, popoldne ob
3. uri na pokopališču pri Sv. Križu tri
žalostinke nagrobnice.

Ij **Prodaja kruha.** Jutri, na vseh svetni-
kov dan se bo prodajal kruh le dopoldne.
Popoldne se uporabi za dovažanje kruha v
prodajalne, ki pridejo v prodajo v četrtek.
Do končne ureditve prodaje kruha, ki se
izvrši čim prej, skušalo se bo preprečiti
zamudno nastavljanje pred prodajalnami
na ta način, da se bo za prodajo namenje-
ni kruh dovažal v prodajalne že dan po-
prej. Od zaloge se proda prihodnji dan do-
bra polovica pričenši od sedme ure zju-
traj, ostanek pa popoldne od treh naprej.
Naproša se občinstvo, na jse blagovoli spri-
jazniti s tem začasnim načinom prodaje
kruha in naj nikar ne oblega prodajalen,
čim se mu bo sporočilo, da je kruh za ta
dan razprodan.

Ij **Poročil** se je danes zjutraj v
šentjakovski cerkvi g. Josip Osana.

c. kr. profesor na I. drž. gimnaziji v
Ljubljani, sedaj rezervni poročnik pri
nekem polku na Ogrskem z gospodično
Marijo Svetelj. Poročil je mestni
katehet g. Ignacij Zaplotnik, kot priči
pa sta fungirala gg. dr. Franc Dolšak,
deželni zdravstveni referent in Adolf
Robida, c. kr. profesor na II. drž. gim-
naziji. Bilo srečno v novem stanu!

Ij **Tudi znamenje časa!** Brezvestni
ljudje so postali sedaj že tako »praktični«,
da so začeli pred uradnimi pisarnami kras-
ti slame-brisalko. Prihajajo pač tudi k
uradom različni ljudje in med tem, ko ča-
kajo in tavajo po hodnikih, slame-brisalko
lepo poberejo, zavijejo in odnesejo. Da se
to ne bo moglo goditi tako nemoteno da-
lje, so sedaj pred uradi začeli slame pribi-
jati.

Ij **Vojaki-slepici.** V zadnjih mesecih se
ni zgledal pri magistratu noben nov vojak-
slepica. Ker morejo dobiti taki ranjenci, bo-
diš da so oslepel na obeh očesih ali na
enem ali da imajo vsled vojske le pokvar-
jene oči, podpore, naj bi se zgledali pri
mestnem magistratu zaradi poročila na pri-
stojno mesto.

Ij **Mestna občina** je dala položiti na
vojaške grobove na pokopališču pri Sv.
Križu venec z napisom: »Mestna občina
ljubljanska — padlim junakom.«

Ij **Umrli** so v Ljubljani: Rafael Jereb,
zasebnik, 33 let. — Marija Vodičar, užitka-
rica, 50 let. — Ivana Oblak, čevljarjeva že-
na, 38 let. — Terezija Novak, kostanjarjeva
hči, 4 dni. — Rozalija Marinko, gostja, 80
let. — Bruna Stella Trevisan, hči železni-
škega čuvaja, 2 meseca. — Josip Zupančič,
železniški sprevodnik v p., 42 let.

Ij **Preuredba prodaje kruha.** Aprovi-
začni odsek je sklenil v svoji zadnji seji, da
se prodaja kruha uredi enako kakor pro-
daja moke. Ker pa je treba, da se tudi
krušne izkaznice numerirajo kakor močne
izkaznice, se zamore to izvesti šele z pri-
hodnjo izdajo kart, tako da stopi preured-
ba prodaje kruha v veljavo šele 13. novem-
bra 1916. Na tozadevni razglas se bode
občinstvo opozorilo.

Ij **Prememba posesti.** Gosp. Adolf
Hauptman je prodal svoje posestvo v
Vodmatu tvrdo Zankel.

Ij **Stranke, ne režite same krušnih in
močnih izkaznic.** Stranke se vnovič opo-
zarjajo, naj ne režejo same izkaznice za
kruh in moko, temveč naj pridejo k trgov-
cem s celimi izkaznicami, ker bodo isti
sami odrezali potrebne odrezke. Odrezki
se na magistrat ne bodo vnovič opremili
s pečati okraja.

Ij **Krušne znamke.** Restavraterji in go-
stilničarji se na novo opozarjajo, da so
krušne karte, prirejene za tujce, neveljav-
ne ter da se jih ne sme več izdajati.

Ij **Prodajalci moke** se pozivljajo,
da nemudoma naznanijo, koliko je
preostalo moke v njih zalogi za prete-
čeno obdobje močnih izkaznic in sicer
v veliki dvorani mestnega magistrata
(srednja hiša I. nadstropje).

Primorske novice.

Darovi za goriške begunce. Blagor. g.
Hanns Krisper v Ljubljani je velikodušno
naklonil posredovalnici za goriške begunce
v Ljubljani znatno vsoto 300 K v prid go-
riškim pregnanem. Za ta velikodušni dar
se posredovalnica blagemu darovalcu naj-
topleje zahvaljuje in kliče: Bog povrni obil-
lokrat! — Preč. g. Janko Borštnar, župnik
na sv. Gori nad Litijo, je poslal k zbirki
Marijine družbe 78 K 22 vin. še 20 K, tako
da znaša cela zbirka 98 K 22 vin. Poleg te-
ga pa še dva zaboja obleke. Ne najdemo
besedi, da bi se preč. g. in častiti družbi
na dovolj dostojen način zahvalili za to ve-
likodušje. Kličemo s skromnimi besedami:
Bog povrni obilokrat! — Preč. g. Franc
Malalan, vojni kurat, je poslal posredoval-
nici za goriške begunce v Ljubljani 60 K v
prid ubogim beguncem iz solčne Gorishe.
Plemenitemu gospodu bodi izrečena tem
potom najiskrenejša zahvala. — Posredo-
valnica za goriške begunce v Ljubljani.

**Begunci iz občin št. Andrež, Solkan,
št. Peter in Vrtojba** so naprošeni, da poš-
ljejo svoja potrdila za oddane kotle župan-
stvu št. Andrež, sedaj v Leskovcu pri Kr-
škem na Dolenjskem, da se jim preskrbi
plačilo na podlagi potrdil.

— **Major Turudija** je, kakor je v
včerajšnjem predavanju povedala gđ.
Alice Schalek ranjen v laškem ujetni-
štvu.

Župnik ponesrečil. V ljubljanski dežel-
ni bolnišnici se nahaja preč. gospod Ivan
Theuerschuh, župnik iz Sočerge v Istri, v
svrhu zdravljenja desne roke, ki si jo je
po nesreči zlomil v ramji ter obenem pri
padcu poškodoval ključnico.

Dornberško županstvo se še vedno na-
haja v Dornbergu. Občinarji naj tja naslav-
ljajo svoja eventualna pisma. Pošta pa je
Rihenberg tudi za Dornberg. Ako se žu-
panstvo preseli, se bo to javilo.

Pokopališče v Ajdovščini širi. Te dni
so pričeli v Ajdovščini širiti vojaško po-
kopališče.

Upravitelj Dornberga. C. kr. okrajno
glavarstvo je imenovalo za upravitelja ob-

čine Dornberg Jožefa Mrevlje iz Dorn-
berga-Tabor h. št. 10, veleposestnika, več-
letnega podžupana in predsednika vinar-
ske zadruge.

Imenovanje. Tržaška kmetijska družba
je imenovala za svojega strokovnega taj-
nika g. Josipa Štreklja.

Renče. Uradne ure županstva občine
Renče, Rimska cesta 18, so ob nedeljah in
ponedeljkih dopoldne. To v znanje stran-
kam, da ne delajo nepotrebnih poti.

Koerberjev naslop.

Koerber skliče v decembru državni zbor?

Praga, 30. oktobra. »Prager Tagblatt«
je izvedel iz Dunaja: Novoimenovani mini-
strski predsednik dr. pl. Koerber nada-
ljuje posvetovanja s političnimi voditelji.
Trdi se, da namerava sklicati
državni zbor že v decembru h
kratke osem dnevnem zaseda-
nju, da izvede predvsem izvolitev no-
vih delegacij in prične s pripravami, da
omogoči poznejše daljše zasedanje zbor-
nice.

**Körberjevo slovo v skupnem finanč-
nem ministrstvu.**

Dunaj, 31. oktobra. (Kor. ur.) Vče-
raj dopoldne so se poslovili uradniki
skupnega finančnega ministrstva od
dosedanjega skupnega finančnega mi-
nistra pl. Körberja, ki je bil imenovan
avstrijskim ministrskim predsednikom.
V imenu uradništva je nagovoril pri-
srčno Körberja sekčni načelnik pl.
Thallóczy. Körber je odgovoril: V mo-
jem življenju je bila morebiti najres-
nejša tista ura, ko sem sklenil, da se
odzovem pozivu prevzeti avstrijsko mi-
nistrsko predsedstvo; zavedam se ve-
likanskih težkih dolžnosti in odgovor-
nosti, ki sem jih dolžan državi in nje-
nim narodom. Kdor me pozna, tako je
nadaljeval, ve, da mi ne ugaja sijaj,
ki je v zvezji s takimi mesti in da mi
gre ne glede na mojo osebo vedno le za
splošen dobrobit, za zdrav dejanski na-
predek na vseh poljih državnega živ-
ljenja. Ne stremim za bogastvom,
upam le, da bo prebivalstvo raznih pla-
sti izpoznalo moj čisti namen in da ne
bo vsled težkih naporov, ki jih vsled
tako dolgo trajajoče vojske požrtvoval-
no prenaša obupalo, marveč se prepri-
čalo, da se bo z resnostjo in vestnostjo
storilo vse mogoče, da se pred vsem
omilijo njegove skrbi za živež. To mi
je dalo pogum, da se nisem odtegnil
pozivu kljub vsem težavam in sitno-
stim, ki žal v našem javnem življenju
niso redke. Min. predsednik je priznal-
no naglašal, da mora v tem težkem
usodnem času tudi skupno finančno
ministrstvo v vseh svojih oddelkih re-
šiti mnogo važnih nalog, za katere se
morajo napeti vse sile. Körber se je
nato prisrčno poslovil od vsakega
uradnika posebej.

Nemški državni zbor.

Za vojake v Nemčiji.

Berlin, 30. oktobra. V glavnem od-
seku državnega zbora je izjavil zastop-
nik vojnega ministrstva, da vojna
uprava graja najostrejšo slabo ravna-
nje z vojniki. Maršal Hindenburg je iz-
dal tozadevno poseben odlok in je na-
ročil častnikom, naj posebno pazijo na
to, da se dobro ravna z vojniki. Tudi od
različnih strani sprožena vzpodbuda,
naj se sinove družin, ki so že izgubile
več sinov na polju slave, vporablja v
manj nevarnih službah, je našla od
strani vojnega ministra vpoštevanje in
3. t. m. je bila izdana tozadevna okro-
znica. Govornik se je izrazil dalje, da je
že izdelan demobilizacijski načrt. Po-
vedal je, da se mislijo po koncu vojne
predvsem odpustiti črnovojniški bata-
ljoni in je povdarjal, da obstoji pravo,
da se moštvo pridrži. Končno je izjavil,
da je razpoloženje v armadi izborna, za
kar jamči že ime Hindenburg.

Ostanke sveč

iz cerkva kupi **JOSIP CULOT**, Trst,
ul. Giulia 82 IV. Istotam se kupujejo tudi
stare vojnene preproge.

MODNI SALON.

*Cenjenim damam priporočam svojo zalogo
najnovejših klobukov.*

V zalogi novi žalni klobuki.

*Odprto tudi v opoldanskih urah.
Cene priznane nizke.*

Rozi Fabčič
Rimska cesta 6.

Orehov les v hlohlih,
Kostanjev les v polenih
in hlohlih
2407 **kupim**

vsako vagonko množino po najvišji
dnevni cen. **J. POGAČNIK**, Ljubljana,
Marije Terezije cesta 13.

Rešena goriška zaloga vseh vrst

šolskih zvezkov

kot lepopisnice, spisovnice, ve-
zani in modri zvezki ter risanke,
prvovrsten predvojni papir (holz-
frei) se za **polovično ceno** raz-
proda iz prijaznosti v trgovini

BREZNIK, KONGRESNI TRG ŠT. 15.

Trgovci in šolska vodstva na deželi
dobe še poseben popust na večje partije.

Zanesljiva

prodajalka

večša specerijske stroke, deloma tudi
manufakturne, vajena tudi šivanja,
išče primerne službe. Cenj. ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 2556.

Kupim vsako množino

voska in medu

Ponudbe z vzorci in cenami na:

IVAN GERK, Trst-Valdirivo št. 12.

Sprejem

učenko

za svojo manufakturno trgovino,
vsaj 15 let staro, zmožno tudi nemščine
ANTON OGRIN Novomesto.

Iščem neoženjenega

voznika

Ivan Bonač, kartonažna tovarna
Ljubljana, Čopova cesta.

Pozor! **Miriam.** **Pozor!**
kdor le enkrat naroči
moje priznane najfinejšo čistilo za čevlje
z znamko »Miriam« kupoval bo vedno le
isto! — »Miriam« daje sijajen lesk, varuje
usnje razpokanja in je najcenejše. Naj-
manjše naročilo 12 komadov. — Trgovci
imajo popust. Dobi se pri:
Mariji Požar, Soteska št. 10, III.

A. Mildner-Jeva nasl.

P. Barborič

Ljubljana, Mestni trg št. 7.

priporoča bogato zalogo dunajskih
modelov, nakitčenih in praznih
cvetic, peres, i. t. d.**klobukov**

V žalnih klobukih vedno velika izbira.

Popravila hitro in ceno.

Najnižje cene.

Naročajte „SLOVENCA“!**Ivan Gričar**

Šelenburgova ulica št. 3.

Zaloga

izgotovljenih oblek

za

gospode in dečke

2155

NaznaniloSlavnemu občinstvu vljudo naznanjava, da sva
preselila svojo gostilniško in zidarsko obrt
s Tržaške ceste št. 4 na Rimsko cesto št. 17
v svojo lastno hišo.Slavnemu občinstvu se kar najtopleje zahvaljujeva
in se priporoča v nadaljno naklonjenost.**F. in M. Živec.**

Založila knjigarna J. ŠTOKA, TRST, ulica Molino piccolo št. 19.

Alojzij Res:

„Ob Soči.“Vtisi in občutja iz mojega dnevnika.
Vsebine: Zadnji dnevi v Brdih. —
Izgnanci. — Topovski boj. — Ivanovo
1915. — Nočna vožnja. — Iz bojev za
Doberdob. — 8 tolminskega bojišča.
— Vseh mrtvih dan. — Gorica v pla-
menih. — Ob slovesu.

Cena 60 vin.

M. Gregorič:

„Lingua e grammatica slovena“.Po dolgem in željnem čakanju je
izšla sistematično-praktična, po mo-
derni metodi sestavljena slovnica,
za samouke in srednje šole. Italijan-
om, ki se žele priučiti slovenskega
jezika in onim Slovincem, ki so iz
kakoršnegakoli vzroka zanemarili
svoj jezik, bo ta knjiga kar najbolje
došla.

Cena K 3.—.

Da si gg. naročniki prihranijo poštne povzetne stroške, naj blagovolijo poslati
naročnino vnaprej ter priložiti poleg cene za „Ob Soči“ 10 vinarjev in za „Lingua
e grammatica slovena“ 20 vinarjev za poštne stroške.**J. Štokova**trgovina s papirjem in vsemi pisarniškimi in šolskimi potrebščinami se nahaja
v Trstu, ulica Molino piccolo št. 19.Zaloga pisarniškega in pisemskega papirja in kuvert, razglednic, svinčnikov,
črnila, vseh vrst cigaretnih papirčkov in stročnic, vojne dopisnice itd.**Na drobno** **Na debelo**Išče se večje suho
skladišče ali lokal
za takoj. (Lahko tudi več prostorov,
ako so skupaj.) — Kupi se tudi večji
ročni voziček.Ponudbe na poštni predal št. 41, Ljub-
ljana. 2558**Zamaške**nove in stare **kupi** vsako množin
tvrdka **JELAČIN & Ko.** Ljubljana
ljubljska industrija probkovih zamaškov.Glasovirje,
pianine,
Phonola,
električne glasovirje,
Orchestrione
i. t. d.**S. KMETETZ**

Ljubljana Kolodvorska ul. 26.

Važnoza ljudi, ki imajo sorodnike
v Ameriki! 2470Edor hoče stopiti v dotiko s sorodniki v Ame-
riki in dobiti od njih denarne podpore in pisma,
naj napiše kratko pismo v nemščini, v katerem naj
papiše samo svoje rodbinske zadeve in ne omenja
ničesar o politiki ali vojski. Na posebnem zavitku
naj zapiše naslov svojih sorodnikov v Ameriki, pismo
pa vtakne v drug zavitek, na katerega naj poleg svo-
jega natančnega naslova razločno zapiše tale naslov:
Henry C. Zaro, Bankier per Adresse
Dresdner Bank, Berlin W. 8.**Zima se oglašja!**

Dovoljujemo si slavno občinstvo opozoriti na:

Specijalni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo:
Za dame! Za gospode! Za dečke in deklice!**Vrhne pletene jopice in dušogrecl**
z rokavi kakor tudi brez rokavov.**Sportne čepice** iz volne in svile.**Spodnja krila**, pletena iz volne, crepe
de sante, svile, listra, klota, bati-
sta itd.**Kombinaže, srajce, jopice** in drugo
perilo, pleteno iz volne, bombaža
in šifona.**Predpasniki** pisani, beli in črni v
vseh modernih krojih.**Sleznički** v različnih kakovostih od
najcenejših do najboljših.**Pogavice** črne in v modnih barvah,
volnene, svilene, flor itd.**Gamaše** iz sukna, pletene in triko.**Rokavice** glacé, pletene in triko.**Zepni robci** iz platna, šifona in batista.**Srajce** likane iz šifona in cefirja v naj-
boljših kakovostih.**Srajce** za šport v vseh modernih obli-
kah, iz cefirja in mako.**Pačne srajce** v različnih oblikah.**Normalno perilo** kakor: srajce, jopice,
hlače iz volne in bombaža.**Tetra perilo**, zdravniško priporočeno.**Pogavice** volnene mako in bombažaste
v različnih modnih barvah.**Orsainiki in manšete**, najboljši izdelek.**Kravate, naramnice** itd. v veliki izbiri.**Rokavice** glacé, pletene in triko.**Zepni robci** v vseh kakovostih.**Dokolenice, gamaše, rokavice** in
druge v to stroko spadajoče potreb-
ščine za zimski šport in turiste.**Sportne jopice** za deklice.**Šviterji** za dečke v vseh kakovostih
in velikostih.**Sportne čepice** v različnih oblikah
in barvah.**Gamaše** v vseh velikostih.**Pogavice** od najcenejše do najfinejše
vrste, za vse starosti, iz volne,
bombaža in flora.**Biserni triko in normalno perilo**
kakor: hlače, jopice kombinaže
(žabe) v vsakovrstnih kakovostih
in velikostih.**Tetra perilo** za dojenčke, higijenično
priznано kot najboljšo.**Predpasniki** za deklice iz perilnega
in belega blaga, kakor tudi za
male dečke iz močnega moleskina.**Največja in napopolnejša izbira v tej stroki.**Posebno priporočamo različno **vojaško perilo** iz čiste volne in velblodje dlake, dalje **galoše** ameriškega in švedskega proizvoda
v vseh velikostih, veliko zalogo **dežnih plaščev** od najc. do najfinejših, in **najmoderneše bluze** iz svile, baržuna in volne.Ljubljana, Mestni trg 10. **A. & E. Skaberne** Ljubljana, Mestni trg 10.**Specijalna trgovina za pletenine, trikotažo in perilo.****Na debelo in drobno!****Na debelo in drobno!****Ljudska posojilnica**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Vloge v „Ljudski posojilnici“
so popolnoma varno nalo-
žene, ker posojilnica daje
denar na varna posestva na
deželi in v mestih.v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela „Union“
za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od
8. do 1. ure in jih obrestuje po**4 1/2 %**brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike,
tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 50 vinarjev na leto.„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema
tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni
kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najbolje.Rezervni zakladi znašajo
okroglo kron 800.000.—.
Stanje hranilnih vlog je bilo
koncem leta 1915 23 mili-
jonov kron.